

1

30 DIVISIÓ

(1950)

OFENSIVA A MONTSEC

I

La patrulla es posa en marxa i es fica en una vall.
Fem una incursió en terreny enemic.
El firmament és net d'avions.
Després de mitja hora de camí, ens tombem a l'herba
a la part més espessa de la vall.
L'enemic no dona senyals de vida.
El tinent explica fets d'armes innombrables.

Alguns trets de fusell ressonen pel bosc.
Al després-dinar donen avís de retirada.
Escalem la muntanya cap a les nostres posicions del cim.
Una patrulla enemiga ens empaita amb armes automàtiques.
Un dels nostres homes resta i protegeix la retirada amb
el fusell metrallador.
Decreix la persecució, però els obusos passen xiulant damunt els nostres caps
i esclaten al cim de la muntanya.
La terra ens tremola sota els peus.
Corro vers una mata i m'hi agotno.
Al meu costat cau un company, ferit.
L'un darrera l'altre sortim de la malesa
i a boca de fosc aconseguim d'arribar al cimadal.
El capità ens felicita.

II

M'abrasso de set,
però no podem anar a beure perquè l'enemic
té la font sota el foc encreuat de les metralladores
i no s'escapa ningú que s'hi vulgui apropar.

M'assabento que durant el dia no hem tingut ni una baixa.
I, tanmateix, un oficial enumera les víctimes que hi ha hagut en aquell front.

2

LA BATALLA DEL SEGRE O LA SEGONA NAIXENÇA

Les bombes cauen sorollosament.
No faré una narració detallada de l'atac.
A la platja hi ha un grup de tancs abandonats que cal recuperar
i nombrosos cadàvers completament en descobert.
Les nostres forces han tingut motes baixes en apropar-se
al riu.
Passen ferits conduïts en llitera.
Se senten detonacions i gemecs.
Al meu costat el comissari enfoca els prismàtics cap a una masia
que es veu a l'altra banda del riu.
Les màquines obren foc, l'enemic localitza les descàrregues
i afina la punteria.
Les mortarades ja cauen a prop.
El pont és ple d'impactes.
M'he salvat per un pèl.
Passen riu avall cadàvers i restes de passeres i baranes.

Cada nit continuen les escaramuses
per rescatar els tancs, amb pèrdues.
Els morters tornen a la mateixa.
Una nit, pels volts de les dotze,
vaig néixer per segona vegada.
Estic sol voltat
de sacs en un lloc d'observació.
Una veu crida *Joan*.
Reculo a la trinxera i, en constatar
que no hi havia ningú, incideix
al lloc on era abans una bomba
que, en fer falla l'espoleta,
m'omple de fum i olor
de rostit. Em xiulen
les orelles. Després
sóc traslladat, estès
en una llitera,
i miro, com puc, el firmament.
(Com a Wotan, la sapiència
em costa un ull de la cara.)

L'endemà crec que el bombardeig de l'artilleria va continuar
seguidament des de la matinada.

3

EL COMBAT

A la carena d'enfront s'estenen les posicions defensives
de l'enemic. Foc de metralladora surt d'un corriol mig tapat.
Cau un obús al mig d'un torrent. Vora
un bosquet se sent el soroll de les granades en esclatar.
Darrera una casa, vora uns arbres, podem sortir a la carretera.

Noves ràfegues de metralladora.

El lloc,

rocós i ple d'amagatalls, proporciona bones posicions
per als fusellers. Carrego les cintes de les metralladores.
Nous trets de fuselleria. Se senten explosions de morter.
A terra veig unes grans tenalles per a tallar filferro empuat.
Arriba l'esclat d'un altre projectil.
Contesta un fusell. L'artilleria es deixa sentir de nou.

Entre una nova fagonada i l'explosió, de bocaterrosa, penso
que m'ha arribat l'hora.
S'inicia foc de fusell metrallador des de les nostres línies.
Al firmament amb lluna es veu una resplendor de foc.
Un soldat es parapeta en un marge amb el fusell metrallador.
S'aixeca una gran fumera als contraforts de la muntanya.
Per terra, càpsules buides de fusell. Se sent pudor de sofre.
El comissari mira el rellotge.
Morters de més calibre entren en joc.
Miro en direcció al bombardeig: ratlla el límit un murallam
de roques enmig de gran vegetació on es veu el flamejar
de les canonades.
Les metralladores, davant nostre, disparen sense parar.
Per terra hi ha cossos carbonitzats.
Se senten trets de fusell i el xiulet de les bales.
Les descàrregues dels nostres són intenses.
Recullen un ferit gemegós amb una llitera.
Una altra descàrrega de metralladora.
Noves explosions de morter i granades de mà.

Ha estat suspès el foc uns moments.
La pausa del tiroteig continua.
El cel comença a clarejar.
Però els daus no han canviat pas.

4

A SEGONA LÍNIA

El paisatge es va fent ferreny.
Al fons hi ha un bosc d'alzines carregades d'anys.
Muntanya amunt es va engrandint el panorama.
Descobreixo pobles i pagesies.
Emergeixen nous termes de valls i muntanyes.
Enllà se sent un bombardeig continu.

Joan Brossa. *Ball de sang*. Barcelona: Editorial Crítica, 1982, p.105-113.